

4

Liikuntalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta

HEL 2015-000583 T 10 03 00

Lausuntoehdotus

Liikuntalautakunta antaa seuraavan lausunnon 4. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta:

Maakuntakaavan taustaselvitykset ja kaavaselostuksen kuvaukset ovat selkeitä: ne tukevat hyvin kaavakarttaa sekä kaavamerkintöjä. Viheryhteudet ja -verkostot on kuvattu onnistuneesti sekä virkistys- ja ulkoilukäytön että ekologisten yhteyksien kannalta. Niiden esittäminen maakunnan mittakaavassa on ensiarvoisen tärkeää. Virkistysreitit kannattaa suunnitella ja toteuttaa katkeamattomiksi.

Maakunnallinen kaavatyö osuu erinomaisesti Helsingissä käynnissä olevan yleiskaavan valmistelun kanssa samaan aikaan. Maakuntakaavassa ja yleiskaavassa on selviä tulkintaeroja viheryhteyksien ja viherverkostojen riittävästä kaistaleveydestä. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa on näiden kahden välillä tulkintaeroja siitä, mikä on riittävä viheryhteys.

Yleiskaavatyössä Helsinki on esittänyt että viheryhteudet turvataan rakentamalla tarvittaessa vihersilloja ja viheralikulkuja. Vihersilloilla ja -alikulkuilla ei saada aina riittävän leveitä ja toimivia viheryhteyksiä, jotta esim. talvisin hiihdon ja kevyen liikenteen yhteydet eivät menisi päällekkäin ja estäisi toisiaan.

Liikkumattomuus on tulevaisuuden suurimpia terveydellisiä ja yhteiskunnallisia ongelmia, minkä vuoksi arkiliikunnan lisääminen on välttämätöntä. Siksi jo kaavoituksessa tulee luoda edellytyksiä liikkumaan aktivoivalle kaupunkiympäristölle. Viherverkoston säilytys nykylaajuudessa on tärkeää, jottei lisärakentamisen aikaansaama kulutuksen kasvu aiheuta jo ennestään runsaasti käytetyille viheralueille liian suurta vauriota.

Kaavaehdotuksessa esitetään selkeä viheraluejärjestelmä, joka käsittää retkeily- ja ulkoilualueita, lähipuistoja sekä merenrantapuistoja ja viherreittejä. Seututasolla liikunnan olosuhteiden edistämiseksi vaaditaan tällaista kokonaisvaltaista strategista maankäytönsuunnittelua, jossa liikunnan olosuhteet on huomioitu pitkällä tähtäimellä. Nuuksion järviylängöllä olevat Helsingin omistamat ulkoilualueet (noin 3400 hehtaaria) on esitetty selkeästi virkistysalueina kaavamääräyksineen. Ne ovat

suositteja ulkoilualueita ja tärkeä osa maakuntakaavassa mainittua pääkaupunkiseudun viherkehää.

Myös olemassa olevien liikuntapalveluiden jatkuvuus tulisi turvata. Näiden palveluiden ja rakenteiden toteutukseen on käytetty merkittäviä taloudellisia panostuksia ja ne ovat monin paikoin kaupungissa muodostuneet alueelliseksi identiteettitekijöiksi. Mikäli olevia liikuntapalveluja lähdetään laajasti uudelleensijoittamaan tiivistyvän kaupunkirakentamisen seurauksena voi nykyisessä taloudellisessa tilanteessa olla seurauksena liikuntapalveluiden heikkeneminen. Uusien alueiden ulkoliikuntapalveluverkosto voi jäädä vuosiksi puutteelliseksi investointien ollessa nollassa.

Maakuntakaavassa Keskuspuiston länsireuna on merkitty maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristö –merkinnällä. Helsingin yleiskaavaluonnoksessa kuitenkin osoitetaan Hämeenlinnanväylän itäpuolelle kantakaupungin laajentumisaluetta Kehä I:n eteläpuoliselle alueelle. Rakentaminen sijoittuisi Keskuspuiston reunaan ja vähentäisi virkistysaluetta Keskuspuistossa.

Merkittävin tiivistettävä taajamatoimintojen alue on osoitettu ehdotuksessa Malmin lentokenttäalueelle. Jos osa alueista, jotka ovat liikunta- ja virkistyskäytössä rakennetaan, liikuntatarjonta suppenee huomattavasti ja alueen palvelutaso laskee.

Helsingin omassa yleiskaavavisiossa esitetään rakentamista Tuomarinkylän kartanon RKY 2009 -alueelle, valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ja maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön alueelle. Maakuntakaavasta on vaikea tulkita, onko siinä ennakoitu maankäytön muutosta muuttamalla virkistysalueen rajausta Tuomarinkylän kartanon kohdalla, vai ei.

Kartanoa ympäröivälle RKY alueelle on luontevampi tutkia hevosurheilukeskuksen kasvattamista kuin asuntorakentamista. Kansainvälisen kilpailutason hevosurheilukeskus vaatii lisää jaloittelulaitauksia, harjoittelukenttiä, laidunalueita, ratsastusreittejä, pysäköinti- ja huoltoalueita. Alueella toimii myös Tuomarinkylän koirakeskus, joka on ainoa suuret ulkonäyttely- ja vinttikoiratoiminnat mahdollistava keskus pääkaupunkiseudulla.

Uudenmaan viherrakenteen kehityskuvassa 2040 on osoitettu pääkaupunkiseudun merialue ja merelliset virkistysyhteydet. Jatkotyönä olisi tärkeää täydentää tehtyjä selvityksiä pääkaupunkiseudun merellisistä virkistysyhteyksistä ja asettaa tavoitteeksi elämys- ja palvelutarjonta sekä meren ja saariston virkistys- ja matkailutarjonnan saavutettavuus. Merellisyydessä on mahdollisuuksia niin virkistys- kuin asumisen ja elinkeinojen kehittämisen kannalta. Liikuntalautakunta toivoo, että tule-

vissa selvityksessä esitetään strategia merellisen virkistykseen ja matkailun kehittämiseksi Helsingin edustan saarilla sekä paikallisen ja seudullisen vesiliikenteen ja siten saariston ja meren saavutettavuuden kehittäminen.

Kaavakarttoja voi nyt ehdotusvaiheessa tarkastella selainpohjaisen karttapalvelun kautta, mikä helpottaa kaavan lukemisesta tuntuvasti. Maakuntakaavatyön pohjana on innovatiivisella tavalla kokeiltu uusia paikkatietopohjaisia menetelmiä arvokkaimpien luontoarvojen tunnistamiseen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt liikuntalautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 8.2.2016 mennessä.

Liikuntavirasto antoi lausunnon vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta keväällä 2015.

Kaavalla tarkistetaan voimassa olevia maakuntakaavoja ja sen aikatahtain on vuosi 2040.

Maakuntakaavan suunnittelualueena on koko Uudenmaan maakunnan alue, lukuun ottamatta Östersundomin aluetta, jota käsitellään omassa kaavaprosessissaan. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan tavoitealueita ovat elinkeinot ja innovaatiotoiminta, logistiikka, tuulivoima, viher rakenne ja kulttuuriympäristöt.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan kaavakartta, kartta kumottavista merkinnöistä sekä merkinnät ja määräykset ovat vahvistettavia asiakirjoja. Kaavaselostusta ja sen selventäviä ja taustoittavia liitekarttoja ei vahvisteta. Kaavassa käytetään aluevaraus-, kohde- ja viivamerkintöjä sekä ominaisuusmerkintöjä ja kehittämisperiaatemarkintöjä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Kirsti Laine

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

Liitteet

- 1 Uudenmaan liiton lausuntopyyntö Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta
- 2 Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava-ehdotus, lausuntoaineisto kumottavien merkintojen kartta
- 3 Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava-ehdotus, lausuntoaineisto epävirallinen yhdistelmäkartta
- 4 Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava-ehdotus, lausuntoaineisto, Selos-

-
- 5 tus
Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava-ehdotus, lausuntoaineisto, selostuksen liitekartat
- 6 Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava-ehdotus, lausuntoaineisto, merkinnät ja määräykset
- 7 Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava-ehdotus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano